

LAUSUNTO SUURELLE VALIOKUNNALLE

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Suomen EU-puheenjohtajuuskauden painopistealueista.

Kynnys ry esittää painopisteeksi vammaisten oikeuksia. Kaikki EU-maat ovat vihdoin ratifioineet YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen. Sopimuksen keskiössä ovat vammaisten ihmisten itsemääräämisoikeus, osallisuus ja yhdenvertaisuus. Nämä ovat mitä suurimmassa määrin unionin yhteisiä asioita. Mitkä tahansa painopistealueet valitaankin, vammaisnäkökulma täytyy huomioida.

Nyt on sopiva hetki nostaa sopimuksen toimeenpano ja valvonta yhteiseen keskusteluun. Suomella on annettavaa erityisesti vammaisten oman osallisuuden edistämisessä. Monissa maissa vammaisten aseman parantaminen on yhä vain ei-vammaisten käsissä, mikä ei ole kestävää saati YK-sopimuksen periaatteiden mukaista. Myös unionin tasolla vammaisten oma ääni kuuluu vielä vaimeasti osittain siitä syystä, että sille ei ole luotu riittävän voimakkaita rakenteita. Suomi voisi puheenjohtajuuskaudellaan tuoda esiin vammaisten oman osallisuuden Kalle Könkkölän elämäntyön hengessä.

EU on tehnyt paljon esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi kaikkialla maailmassa. Yhdessä syrjinnänvastaisen lainsäädännön kanssa nämä ovat tehneet koko Euroopasta yhdenvertaisemman alueen. Tämä työ on silti edelleen pahasti kesken. EU on jäljessä muun muassa esteettömyysnormien toteutumisen valvonnassa. Hyväkään lainsäädäntö ei auta, jos sen rikkomisesta ei seuraa mitään.

Vammaisten henkilöiden oikeudet liittyvät unionin sosiaaliseen ulottuvuuteen. Vapaan liikkuvuuden toteutuminen monen vammaisen henkilön kohdalla erilaisia palveluita: kuljetuspalveluita, henkilökohtaista apua, terveydenhuoltoa ja niin edelleen.

EU on merkittävä toimija globaalilla tasolla. Suurin osa maailman vammaisista ihmisistä asuu kehitysmaissa. Niissä vammaisten ihmisten asema on muutakin väestöä huonompi. Suomessa on toimijoita, jotka ovat edelläkävijöitä kehitysmaiden vammaisten oman toiminnan tukemisessa. Tiedetään, että nimenomaan vammaisten ihmisten itse toteuttamat hankkeet ovat kestävimpiä, koska ne luovat vammaisille toimeentuloa ja osallisuutta yhteisössä. Tätä mallia kannattaa levittää unionissa ja sen jäsenmaissa.

Kynnys ry tekee mielellään yhteistyötä valtioneuvoston kanssa vammaisten oikeuksiin liittyvissä kysymyksissä.

Amu Urhonen

Puheenjohtaja

Kynnys ry

044 7316 339

amu.urhonen@kynnys.fi